

Jablonec nad Jizerou

Obec Jablonec nad Jizerou, 14. února 1896 povyšená císařem Františkem Josefem I. na městys a 4. listopadu 1971 povyšená na město, má dnes přibližně 1.730 obyvatel. Mimo vlastní centrum, ke kterému patří též Blansko a dolní část Tříče ji tvoří i přilehlé podhorské a horské části Bratrnochov, Buřany (včetně osad Končiny, Dolní Dušnice, Hradsko a Vojtěšice), Horní Dušnice (včetně osady Rezek) a Stromkovice. Se všemi osadami zaujmá území o rozloze 22,5 km², z toho většina se nachází v Krkonošském národním parku. Město leží v průměrné nadmořské výšce 600 m n.m., nejvyšše položeným místem je osada Rezek (860 m n.m.). Výhodou města je příznivé klima v každém ročním období, neboť je účinně chráněno před extrémními výkyvy počasí. Tento jev je vysvětlován dvěma způsoby. Jednak údajnou náklonností vůlce našich hor - Krkonoše, kterou městu trvale projevuje, a jednak polohou v této dobou sevření mezi zalesněnými kopci po obou stranách řeky Jizery. Ty městu vytváří jakousi přirozenou ochranou hradbu. Jablonec nad Jizerou je přirozený spádovým centrem oblasti. K tomu jej předurčuje poloha na křižovatce hlavní průtahové silnice I.tř. č.14 (směr od Vrchlabí a Jilemnice na Harrachov a Liberec) a vedlejší silnice III.tř. (směr na okresní město Semily). V průběhu dne zastavuje ve městě několik dálkových autobusových linek. Místními bus-linkami, případně vlastním dopravním prostředkem lze pohodlně cestovat do okolních známějších zimních rekreačních středisek, jako je například Rokytnice nad Jizerou, Harrachov, Pec pod Sněžkou, Špindlerův Mlýn. Z hlediska osobní i nákladní dopravy je významná i místní železniční stanice na trati Rokytnice nad Jizerou - Martinice v Krkonoších. Nejvýznamnější kulturní památkou je bezesporu kostel sv.Prokopova, jeden z významných prvků města, který je po generální opravě (dokončené v roce 1993) důstojným stánkem pravidelných křesťanských bohoslužeb věřících z města i okolí. Jeho bohatě zdobenému interiéru dominuje hlavní oltář se sochou sv. Prokopa, patrona farnosti. Původní ráz horského městečka domácích tkalců, rolníků a živnostníků, daný především roubenou chaloupkou s bohatě zdobeným štítem, chlívkem, stodolou, malou zahrádkou a záhumeňkem, najdeme jak v klidných zákoutích centra města, tak především na přilehlých stranách a v horských osadách. Město má moderní mateřskou školu, základní školu a základní uměleckou školu (s hudebním, výtvarným, tanecním a dramatickým oborem), proslavenou zejména dětským pěveckým sborem Mládi. Na bohaté kulturní tradice minulosti úspěšně navazuje místní Krkonošská dechovka, nabídku v oblasti kultury doplňuje městská knihovna. Aktuální informace o dění ve městě pravidelně přináší místní dvouměsíčník Jizeran. Aktivně se na celkovém koloritu společenství města podílejí též zájemové skupiny a spolky. Velmi významnou roli v životě města zaujmí tělovýchova a sport, přičemž hlavní důraz je kladen na práci s mládeží. Místní tělovýchovná jednota Sokol sdružuje 8 sportovních oddílů, z nichž největší je fotbalový a lyžařský. Nejslavnější je oddíl skibobistů, pyšnící se několika mistrovskými tituly ze světových šampionátů. Sportoviště a tělovýchovná zařízení (lyžařské vleky a tratě, sportovní areál v parku Pilištata, tenisové kurty, víceúčelová sportovní hala v objektu kulturního domu) skýtají všem možnost bohatého sportovního vyžití v každém ročním období. Návštěvníkům města, bydlícím v místních ubytovacích kapacitách, poskytuje dobré podmínky pro rekreaci i aktivní odpočinek park Pilištata, kde vedle klidové zóny a sportovního areálu najdou i moderní koupaliště s nezbytným zázemím a přírodní dětské hřiště. Těž vzdemutá hladina řeky Jizery nad splavem malé vodní elektrárny, láká v létě k osvěžující koupeli v sice chladné, avšak téměř průzračné vodě. Členitost města a jeho okolí - kouzelné přírodní scénérie nejvyšších českých hor vybízejí k průzkumným vycházkám i k turistickým výletům po pečlivě značených cestách k blízkým i vzdálenějším dominantám Krkonoš. Zdravotní péči obyvatelstvu i návštěvníkům města poskytuje v místním zdravotním středisku praktický, ženský, dětský a zubní lékař. V objektu zdravotního střediska se nachází též lékárna. Již v roce 1987 uzavřelo město partnerství s německým městem Sulzbach (Taunus), ležícím nedaleko Frankfurtu n./M. Dnešní rozvojové plány města, ovlivňované stále silněm vlivem turistického ruchu, se soustředí na doplňování chybějící infrastruktury, dobudování ekologických energetických zdrojů, vodovodního, kanalizačního, komunikačního a telekomunikačního systému a na důsledné využívání omezených prostorových podmínek pro bytovou výstavbu.

Gmina Jablonec nad Izerą, która 14 lutego 1896 r. otrzymała od cesarza Franciszka Józefa I prawa miasteczka, a 4 listopada 1971 r. prawa miejskie, liczy dziś około 1730 mieszkańców. Poza samym centrum, do którego należy też Blansko i dolna część Tříče, należą do niej także okoliczne górskie i podgórskie wioski: Bratrnochov, Buřany (wraz z kolonią Končiny, Dolní Dušnice, Hradsko i Vojtěšice), Horní Dušnice (z kolonią Rezek) i Stromkovice. Z wszystkimi koloniami zajmuje terytorium o powierzchni 22,5 km², z czego większość leży w Karkonoskim Parku Narodowym. Średnia wysokość nad poziomem morza to 600 m. Najwyższej położonym miejscem jest kolonia Rezek (860 m n.p.m.). Zaletą miasta jest łagodny klimat o każdej porze roku – miasto jest bowiem dobrze chronione przed ekstremalnymi warunkami pogodowymi. Zjawisko to wyjaśniane bywa w dwóch sposobach – albo jako wyraz wyjątkowych względów u Ducha Górz, albo położeniem w zamknięciu między dwoma zalesionymi wzgórzami po obu stronach Izery, które stanowią naturalną barierę ochronną dla miasta. Jablonec nad Izerą jest naturalnym ośrodkiem dla okolicznych gmin dzięki położeniu na skrzyżowaniu drogi krajowej nr 14 (szosa I klasy, prowadząca od Vrchlabí i Jilemnice na Harrachov i Liberec) oraz drogi III klasy (prowadzicej do miasta powiatowego Semily). W mieście zatrzymuje się kilka autobusów liniowych dalekobieżnych. Dzięki lokalnym liniom autobusowym można wygodnie podróżować do okolicznych znanych zimowych ośrodków rekreacyjnych – na przykład Rokytnice nad Izerą, Harrachova, Pec pod Sněžkou, Szpindlerowego Młyna. Dla transportu osobowego i towarowego ważna jest też miejscowa stacja kolejowa leżąca na trasie Rokytnice nad Izerą – Martinice w Krkonoších. Zaletą gminy jest pewnośćą kościoła św. Prokopa, który po generalnej renowacji (ukończonej w 1993 r.) służy wierzącym z miasta i okolicy. W jego bogato zdobionym wnętrzu dominuje ołtarz główny z figurą św. Prokopa, patrona parafii.

O pierwotnym charakterze gorskiego miasteczka, w którym mieszkali i pracowali chalupníci tkacze, rolníci i drobni rzemieślnicy, przypominają typowe dla takich miejscowości drewniane zrębowe domy z bogato zdobionymi szczytami, obórką, stodołą, małym ogródkiem i podwórkiem, które znajdziemy zarówno w spokojnych zakątkach centrum miasta, jak i na przyległych zboczach i w górskich koloniach, gdzie jest ich naprawdę wiele. Miasto ma nowoczesne przedszkole, szkołę podstawową oraz podstawową szkołę artystyczną (kierunki: muzyka, plastyka, taniec, teatr), znana przede wszystkim z chóru dziecięcego „Mládí“. Do bogatych tradycji kulturalnych z przeszłości nawiązuje miejscowa orkiestra dęta „Krkonošská dechovka“, ofertę kulturalną uzupełnia biblioteka miejska. Aktualne informacje o wydarzeniach w mieście publikowane są regularnie w dwumiesięczniku „Jizeran“. W ogólnym kolorystycznym społeczeństwa miasta udział mają też działające tu organizacje. Bardzo ważną rolę w życiu miasta odgrywa kultura fizyczna i sport, przy czym główny nacisk kładzie się na pracę z młodzieżą. Miejscowa organizacja kultury fizycznej Sokol ma 8 sekcji sportowych, z których największą jest sekcja piłki nożnej i narciarska, a najbardziej znaną sekcję skibobową, mogąca pochwalić się kilkoma mistrzowskimi tytułami z mistrzostw świata. Zaplecze i infrastruktura sportowa (wyciągi i trasły narciarskie, kompleks sportowy w parku Pilištata, korty tenisowe, wielofunkcyjna hala sportowa w domu kultury) oferują wszystkim chętnym wiele możliwości o każdej porze roku. Goście odwiedzający miasto i mieszkający w tutejszych obiektach noclegowych mają dobre warunki do rekreacji i aktywnego odpoczynku dzięki parkowi Pilištata, gdzie obok strefy odpoczynku oraz zaplecza sportowego znajduje się też nowoczesne kąpielisko z niezbędnym zapleczem oraz plac zabaw dla dzieci. Również rzeka Izera, spiętrzona nad jazem małe elektrowni wodnej, zaprasza w lecie do orzeczywiającej kąpieli w zimnej, co prawda, ale za to prawie przezroczystej wodzie. Zróżnicowany charakter miasta i jego okolic, w tym pełnych uroku Karkonoszy, zachęca do wędrówek w poszukiwaniu przygód i do wycieczek turystycznych po doskonale oznakowanych szlakach w bliskie i bardziej oddalone miejsca górska.

Miasto dysponuje też odpowiednim systemem opieki zdrowotnej – w ośrodku zdrowia znajdziemy lekarza rodzonego, ginekologa, dentystę i pediatrę. Jest w nim też apteka. Już w 1987 roku miasto zawarło umowę partnerską z niemieckim miastem Sulzbach (Taunus), leżącym niedaleko Frankfurtu n./M. Dnešní rozvojové plány města, ovlivňované stále silněm vlivem turistického ruchu, se soustředí na doplňování chybějící infrastruktury, dobudování ekologických energetických zdrojů, vodovodního, kanalizačního, komunikačního a telekomunikačního systému a na důsledné využívání omezených prostorových podmínek pro bytovou výstavbu.

Na podzim 1987 město založilo partnerskou dohodu s německým městem Sulzbach (Taunus), ležícím nedaleko Frankfurtu n./M. Dnešní rozvojové plány města, ovlivňované stále silněm vlivem turistického ruchu, se soustředí na doplňování chybějící infrastruktury, dobudování ekologických energetických zdrojů, vodovodního, kanalizačního, komunikačního a telekomunikačního systému a na důsledné využívání omezených prostorových podmínek pro bytovou výstavbu.

Frankfurtu n./M. Dzisiejsze plany w zakresie rozwoju miasta, na które coraz większy wpływ ma ruch turystyczny, koncentrują się na uzupełnianiu brakującej infrastruktury, dokończeniu budowy ekologicznych źródeł energii, systemu wodociągów, kanalizacji, dróg i telekomunikacji, a także na konsekwentnym wykorzystywaniu miejscowych warunków przestrzennych do inwestycji mieszkaniowych.

The Emperor Franz Joseph I of Austria promoted the settlement Jablonec nad Jizerou to a township on the 14th February 1896; and in November 1971 it was further promoted to a town. Today, approximately 1,730 inhabitants live in Jablonec nad Jizerou. The municipality comprises of the center itself (which also includes Blansko and lower part of Tříč) and the neighboring parts Bratrnochov, Buřany (including Končiny, Dolní Dušnice, Hradsko and Vojtěšice settlements), Horní Dušnice (including Rezek settlement) and Stromkovice. The area of the municipality – with the settlements – is 22.5 km², majority of which falls into the Krkonoše National Park area. The town is located at the average elevation of 600 meters above sea level; the highest point is settlement Rezek at the elevation of 860 meters above sea level. There is a favorable weather during whole year which is a major advantage of the municipality – the fact that the municipality is protected from extreme weather conditions may be explained in two ways. The first one is that the municipality is protected by Krakonoš, the guardian of the Krkonoše Mountains, who favors the municipality in long term. The second explanation says that Jablonec nad Jizerou is protected by two hills overgrown with forest which rise on both sides of the Jizera River valley. Jablonec nad Jizerou is a natural center to the area; because of its position on the intersection of the main road No. 14 from Vrchlabí and Jilemnice to Harrachov and Liberec and a smaller road leading to Semily. Several long-distance busses stop in the municipality every day. The local bus lines (or your own vehicles, of course) will comfortably transport you to more well-known resorts, such as Rokytnice nad Jizerou, Harrachov, Pec pod Sněžkou or Špindlerův Mlýn. The local railway station is also important in the means of passenger and goods transport; the railway leads from Martinice in Krkonoše to Rokytnice nad Jizerou. The most significant cultural monument is, without any doubt, the Church of St. Procopius, which had undergone a major renovation (finished in 1993) and became a dignified place of worship for the people from Jablonec nad Jizerou and its surrounding. An altar with the St. Procopius statue (St. Procopius – the patron saint of the parish) dominates the richly decorated interior. The original look of the old houses (typical for the mountains) can be found in the quiet parts of town as well as in the adjacent areas and mountain settlements. Those homesteads inhabited by the weavers, farmers and tradesmen were usually timbered houses with richly decorated gables, a stable, a barn, a small garden and a croft. There is a nursery school, elementary school and art and music school (you can study music, art, dancing and drama there) which is well-known predominantly because of its choir called „Mládí“ (Youth). Brass Band Krkonošská dechovka successfully carries on the tradition from the past. The cultural offer of the municipality is complemented with presence of public library. Jizeran, a newspaper published every two months, informs about what is going on in the municipality. Many common-interest associations participate in organizing the common life of citizens; Sokol stands out as it groups 8 sport clubs – the football and skiing clubs are most numerous, but the skibob club is the most successful as its members won, or succeeded in, several world championships. A high number of sports fields (skiing lifts and tracks, sports fields in the Pilištata Park, tennis court and indoor sports center) offers a wide range of possibilities for practicing sports year-round. The visitors of the municipality are welcome to enjoy the Pilištata park with a relax zone, a sports field, a modern outdoor swimming pool and a playground. The deep water of the Jizera River above the power plant weir invites for a swim in cold, but crystal clear water. The diversity of the municipality and its surroundings, mainly the enchanting landscape of the highest Czech mountains urge the visitors to hike along the marked routes to closer or more distant places in the Krkonoše Mountains. Health care is provided in the local health center where you can find a general practitioner, a gynecologist, a pediatrician, a dentist and also a pharmacy. The municipality started a partnership with Sulzbach (Taunus), a German town which lies close to Frankfurt am Main in 1987. The development of the town, nowadays influenced by the still growing tourist industry, focuses on supplementing the missing infrastructure, renewable energy sources, water, sewage, road and telecommunication structure and also on the careful use of the limited space for building residential houses.

Die Gemeinde Jablonec nad Jizerou (Jablonec an der Iser) – am 14. Februar 1896 von Kaiser Franz Josef I. zum Markt und am 4. November 1971 zur Stadt erhoben – hat heute etwa 1.730 Einwohner. Außer dem eigentlichen Zentrum, zu dem auch Blansko und der untere Teil von Tříce gehören, umfasst sie auch die anliegenden Stadtteile Bratrnochov, Buřany (einschließlich der Siedlungen Končiny, Dolní Dušnice, Hradsko und Vojtěšice), Horní Dušnice (einschließlich der Siedlung Rezek) und Stromkovice. Mit allen Siedlungen zusammen breitet sich die Stadt über eine Fläche von 22,5 km² aus, deren Großteil sich im Riesengebirge-Nationalpark befindet. Die Stadt liegt auf einer durchschnittlichen Seehöhe von 600 m, der höchste gelegene Ort ist die Siedlung Rezek auf 860 m ü. d. M.

Ein Vorteil der Stadt ist das günstige Klima zu jeder Jahreszeit, da es wirksam vor extremen Wetterschwankungen

geschützt ist. Dieses Phänomen lässt sich auf zweierlei Art erklären: zum einen durch das angebliche Wohlwollen Rübezahl – des Herrschers des Riesengebirges –, das dieser der Stadt bis heute entgegenbringt, zum anderen durch seine Lage zwischen den bewaldeten Hügeln zu beiden Seiten des Flusses Jizera (Iser), die eine Art natürlichen Schutzwall bilden. Jablonec bildet einen natürlichen Verkehrsknotenpunkt an der Kreuzung der wichtigen Transitstraße Nr. 14 (aus der Richtung Vrchlabí und Jilemnice in Richtung Harrachov und Liberec) und der Landstraße in Richtung der Bezirkshauptstadt Semily. Im Laufe des Tages halten in der Stadt mehrere Fernbuslinien. Mit den regionalen Buslinien, ggf. mit dem eigenen Wagen kann man von hier bequem in die bekannten Wintersportorte der Umgebung gelangen, wie z.B. nach Rokytnice nad Jizerou, Harrachov, Pec pod Sněžkou oder Špindlerův Mlýn. Hinsichtlich des Personen- und Güterverkehrs spielt hier auch die örtliche Eisenbahnstation an der Strecke zwischen Rokytnice nad Jizerou und Martinice in Krkonoších eine wichtige Rolle.

Das bedeutsamste Kulturdenkmal ist unbestritten die Kirche des Hl. Prokop, die nach ihrer Generalrenovierung (beendet im Jahre 1993) einen würdevollen Ort regelmäßiger Gottesdienste für Gläubige von nah und fern darstellt. Der reich geschmückte Innenraum wird vom Hauptaltar mit der Statue des Heiligen Prokop, des Patrons der Pfarre dominiert.

Der ursprüngliche Charakter des Bergstädtchens, in dem einst Weber, Bauern und Handwerker lebten, ist vor allem von Blockhäusern mit reich verzierten Giebeln, Ställen, Tennen, kleinen Gärten und Feldern geprägt, die sowohl in den ruhigeren Winkeln des Stadtzentrums als auch in den anliegenden Hängen und Bergsiedlungen zu finden sind.

Die Stadt verfügt über einen modernen Kindergarten, eine Grundschule und eine künstlerische Grundschule (mit den Fächern Musik, bildende Kunst, Tanz und Theater), berühmt v.a. durch seinen Kinderchor „Mládí“ („Jugend“). An die reichhaltige kulturelle Tradition der Vergangenheit knüpft die örtliche Blasmusikkapelle „Krkonošská dechovka“ an, das kulturelle Angebot wird durch eine Stadtbibliothek ergänzt. Aktuelle Informationen zum Geschehen in der Stadt liefert die lokale zweimalig monatlich erscheinende Zeitung „Jizeran“. Zum gesellschaftlichen Kolorit der Stadt tragen aktiv auch verschiedene Vereine bei.

Eine äußerst wichtige Rolle im Leben der Stadt nehmen Leibeserziehung und Sport ein, wobei großer Wert auf die Arbeit mit Jugendlichen gelegt wird. Die örtliche Sektion des Turnvereins Sokol umfasst acht Untersektionen, wobei die Fußballer und Skifahrer die größten Sektionen bilden. Am berühmtesten ist die Sektion der Bobfahrer, die sich mehrere Titel bei Weltmeisterschaften rühmen kann. Die Sportplätze und -anlagen (Skilifte und Bergbahnen, das Sportareal am Park Pilištata, Tennisplätze, die Mehrzweck-Sporthalle im Objekt des Kulturhauses) bieten zu jeder Jahreszeit eine Fülle von Möglichkeiten für sportliche Aktivität.

Besuchern der Stadt, die das örtlichen Übernachtungsangebot nutzen, bietet der Park Pilištata sehr gute Bedingungen zum Ausruhen und für aktive Entspannung; neben einer Ruhezone und dem Sportareal findet sich hier auch ein modernes Schwimmbad mit einem Natur-Kinderspielplatz. Auch die Staustufe des Flusses Jizera beim Wasserkraftwerk lockt im Sommer zu einem erfrischenden Bad in zwar kühlem aber klarem Wasser.

Die Gliederung der Stadt und seiner Umgebung – die zauberhafte Szenerie der höchsten tschechischen Berge – laden zu erforschenden Ausflügen und Wanderungen auf den sorgfältig markierten Wegen zu den nahen und fernen Dominanten des Riesengebirges ein.

